

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra HAANDBOG I VERDENSHISTORIEN. Nyaarstiden

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 578.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig07val-shoot-idm140245217439776/facsimile.pdf> (tilgået 30. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Del Sextende Aarhundrede

Dage havde det højest behov, kunde han vel kun ved et Mirake undgaaet sit Nederlag, saa man skulde ikke tænkt, at Keiseren trængte til et Mirakel for at overvinde ham, men dog paastod man i Spanien, at der skedte Et til hans Gunst, ei mindre end da Kardinal Ksimenes sloges med de Vantro, og da Josva overvandt de fem Cananitiske Konger*). Seiv Spanierne synes da at have følt Urimeligheden i, at en haade legemlig og aandelig Krøbling skulde selv have Magt til at underkue det stærke, nysopvakte Tydskland; men at det heller ikke var Himlens Mening, han skulde, viise sig ogsaa snart, saa, hvis der skedte noget Mirakel paa Lochau-Hede, maa det have havt andensteds hjemme.

For Øieblikket kom imidlertid Keiser Carl ved den Smalkaldiske Krig til at straae i en Glands, der fordunklede alle hans Keiserlige Formænd, lige til Carl den Store, thi ikke blot underkastede Landgrev Philip og overgav Wittenberg sig uden Sværds slag, men Keiseren prøvede virkelig paa, om Sachsen ikke ligesaa vel kunde reformeres, som den for-dum var omvendt med Keiser-Sværdet.

At nu »Carl fra Gent« som Lutheranerne til hans store Formædelse nys havde kaldt ham, ei havde Gaver til at fortsætte eller forbedre hvad Dr. Morten havde begyndt, det trænger nu neppe til Beviis, men han var dog saa vant til, uden videre at indtræde i sine døde Medbeilers Rettigheder, at han, for hvem Aand og Aande var hip som hap, maatte sagtens tænke, at Pennen, der i en Manke-Haand havde gjort saa store Mirakler, maatte i en Keiser-Haand gjøre langt større, og kunde umuelig indsee, det var daarekistegalt, med et Pennestrøg at ville sætte »Skyggen paa Tydsklands Solskive« tredive Streger tilbage. Han satte derfor rask (1548) sit Stempel paa det berygtede Augsburgske Mellem-Stykke (Interim), hvorved han tillod de Protestantiske Fyrster at beholde de Kirke- og Kloster-Godser, de havde tilegnet sig, tillod de gifte Præster at beholde deres Koner og Læg-mænd at nyde Kalken i Nadveren, men Altsammen kun »indtil videre,« og paa de Viikaar, at man paany skulde indføre Messen med alle de aflagte Kirke-Skikke, lade den Papistiske Theologi staae ved Mægt, og vise Vor-Fru med alle Helgene, den bellige Fader og hans Sønner, Bisperne, skyldigst Ærbødighed**).

*) Ulloas Carl den 6tes Levnet Bl. 218. Ksimenes Levnet hos Schott I, 1037.

***) Sleidans Reformations-Historie B. XX. under Aaret 1548.